

ZAKRES MATERIAŁU DO SZKOLNEGO KONKURSU WIEDZY ANGLOJĘZYCZNEJ

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

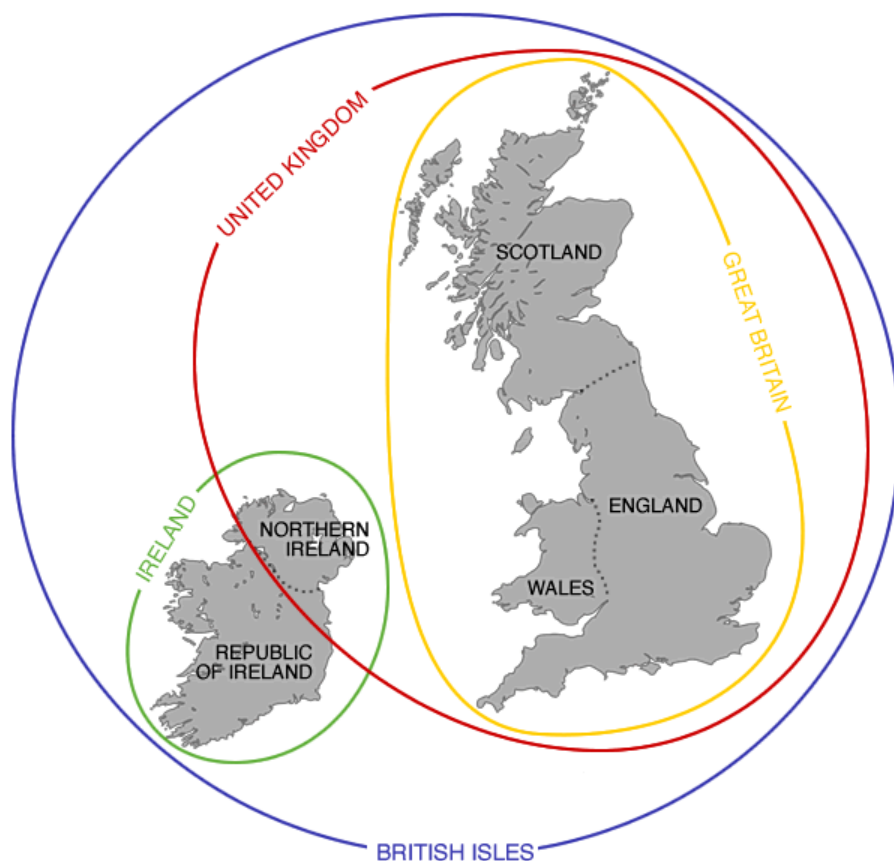
Jest to państwo wyspiarskie położone w Europie Zachodniej. W skład Wielkiej Brytanii wchodzi: **Anglia, Walia, Szkocja i Irlandia Północna**. Wielka Brytania to jedno z głównych mocarstw obecnych czasów. Jej siły zbrojne stacjonują w 80 krajach świata. Kraj ten jest również zaliczany do najbardziej wpływowych w Unii Europejskiej.

WIELKA BRYTANIA A ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO?

Skrót UK odnosi się do nazwy państwa, która w pełnej angielskiej wersji brzmi: **United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland - Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej**.

UK – United Kingdom – obejmuje zatem cztery kraje: *Szkocję, Anglię, Walię i Północną Irlandię* (Scotland, England, Wales, Northern Ireland).

Jeśli z kolei chodzi o skrót **GB**, to odnosi się on do geograficznej nazwy wyspy Great Britain (Wielka Brytania), w obrębie której leżą jedynie *Anglia, Szkocja i Walia*.



DANE OGÓLNE WIELKIEJ BRYTANII:

Powierzchnia: 243 610 km²

Najwyższe wzniesienie: Ben Nevis (1344 m)

Najdłuższa rzeka: Severn 354 km długości

Ludność: 67,33 miliona (W 2021)

Stolica: Londyn

Ustrój: monarchia parlamentarna

Języki: angielski (urzędowy), walijski, irlandzki, gaelicki (szkocki)

Waluta: funt szterling (1 £ = 5,37 Złoty)



Głowa państwa: Król Karol III



Następca: książę Wilhelm



Szef rządu: Rishi Sunak

Hymn państwowy: *God Save the King (Boże chroń Króla)*

Większe miasta: Birmingham , Leeds, Glasgow, Sheffield, Liverpool, Manchester

Religie: anglikanizm, katolicyzm, islam

Słynne uniwersytety: Cambridge, Oxford

Największy port lotniczy: Heathrow

Najsłynniejsi pisarze: William Shakespeare, Agatha Christie, Charles Dickens, J.R.R. Tolkien, J.K. Rowling

Najsłynniejsi muzycy: The Beatles, The Rolling Stones, David Bowie, Queen, Phil Collins, The Spice Girls

Najsłynniejsi naukowcy: Isaac Newton, James Watt, Charles Darwin , Alexander Fleming

Najsłynniejsze postacie: Mr Bean (Jaś Fasola), James Bond 007, detektyw Sherlock Holmes

WAŻNE ŚWIĘTA I UROCZYSTOŚCI:

Halloween (31.10) – podczas tego święta umieszcza się w wyeksponowanych miejscach domów, wydrążonych i podświetlonych od wewnątrz dyń z wyciętymi kształtami różnych postaci (**Jack'-o-lantern**), kulminacyjnym momentem tego święta jest odwiedzanie domów przez przebrane dzieci, które wypowiadają zdanie "**trick ortreat**" – cukierek albo psikus, co ma nakłonić odwiedzonego domownika do poczęstowania dzieci garścią wcześniej zakupionych na ten cel słodczy pod "groźbą" zrobienia mu psikusa.



Guy Fawkes' Day - dzień **5 listopada** w Wielkiej Brytanii jest dniem publicznego dziękczynienia. Jest znany pod nazwą Guy Fawkes' Day. Dzieci niosą przez miasto kukły Guy'a, wykonane ze starych ubrań wypchanych słomą, papierami i liśćmi, krzycząc: "Pensy dla Guy'a!". Następnie kukły są palone, czemu towarzyszą pokazy sztucznych ogni (Bonfire Night), festyny i barbecue w ogrodach i parkach. Dzień Guy'a Fawkes'a jest jednym z najbardziej niezwykłych świąt w Europie - niewiele krajów świętuje rocznice nieudanego zamachu na swojego króla i parlament i to jeszcze w tak wyszukany sposób.

Tego dnia 1605 r. grupa wyznawców religii rzymsko - katolickiej próbowała wysadzić w powietrze Parlament (Izbę Lordów) z rządem, królem Jakubem I - gorliwym

wyznawcą kościoła anglikańskiego, królową oraz ich synem. Nienawidzili oni króla z całego serca, ponieważ od początku sprawowania władzy prześladował purytan i katolików. Mieli nadzieję, że jeśli go zamordują, angielscy katolicy będą mogli przejąć władzę w państwie angielskim. Spisek ten nazwano **Spiskiem Prochowym**. Konspiratorzy wynajęli piwnicę pod budynkiem Izby Lordów, a Guy Fawkes ukrył trzydzieści sześć beczek prochu kilka dni przed uroczystym otwarciem obrad parlamentu. Miał on podpalić lont dokładnie **5 listopada**. Jednak nie wszystko poszło zgodnie z planem. Jeden ze spiskowców ostrzegł swego krewnego, lorda Monteagle, aby 5 listopada nie szedł do parlamentu. Lord Monteagle zaalarmował wtedy rząd i Guy Fawkes został znaleziony w piwnicy i aresztowany. Został poddany torturom, podczas których zdradził tożsamość innych uczestników spisku. Skazano go, a także innych konspiratorów, na śmierć przez powieszenie. Jednak również to wydarzenie było dość nietypowe. 31 stycznia 1606 roku Guy Fawkes miał stanąć naprzeciw swego losu. Tego dnia miała odbyć się w Londynie jego publiczna egzekucja (pozostałych konspiratorów, którzy przeżyli, stracono dzień wcześniej). Jednak gdy Guy wchodził już na szafot, niespodziewanie zeskoczył z drabiny i skrzył sobie kark. Zmarł natychmiast.



CHRISTMAS –

Na wyspach **Święta Bożego Narodzenia** rozpoczynają się bardzo wcześnie i Anglicy kochają ten okres przygotowań i oczekiwania. Już w październiku sklepy wypełniają się towarami ozdobionymi postaciami Mikołaja. W Wielkiej Brytanii Christmas (Święta Bożego Narodzenia) są najbardziej rodzinnymi ze wszystkich. Krewni i przyjaciele wysyłają do siebie kartki z życzeniami, które później ustawiają w widocznym miejscu np. wieszając na kominku. W wielu miejscach pracy 24 grudnia odbywają się przyjęcia świąteczne, a w szkołach dzieci wystawiają jasełka. W Wielkiej Brytanii, w przeciwieństwie do Polski, Wigilia Bożego Narodzenia (*Christmas Eve*) przechodzi bez większego echa. Wieczór poprzedzający Boże Narodzenie Brytyjczycy spędzają na ostatnich przygotowaniach, z kolei dzieci wypatrują za oknem Mikołaja. Tuż przed pójściem spać zostawiają przy choince

ciasteczka (*mince pies*) i ciepły napój, a nad kominkiem zawieszają skarpety (*stockings*), do których Mikołaj wsadzi prezenty. Prezenty upychane są do specjalnych skarpet wiszących nad kominkiem, a te które się nie mieszczą kładzie się pod choinkę i leżą tam od samego rana.

CHRISTMAS DAY (25.12) – jest najważniejszą chwilą świąt, dzień wolny od pracy dla wszystkich. Rano dzieci otwierają prezenty, które zostawił dla nich Father Christmas. Najważniejszym momentem tego dnia jest obiad. W przeciwieństwie do polskiej wieszki, domownicy zasiadają do stołu w okolicach godziny dwunastej i spożywają:

- **pieczonego indyka** z warzywami (roast turkey) i ziemniakami
- na deser - **Christmas Pudding** – świąteczny deser przyrządzany z suszonych owoców, orzechów, zimowych przypraw (cynamon, gałka muszkatołowa, goździki) i alkoholu (brandy lub rum).

Na wyspach nie ma tradycji częstowania się opłatkiem tak jak to robi się u nas podczas wigilijnej kolacji. Tutaj po puddingu na stole, przed domownikami, rozkłada się papierowe rolki w kształcie dużych cukierków, nazywa się je **crackers'ami**. Wewnątrz ukryte są drobne przedmioty, zabawne wierszyki, małe słodycze, papierowe czapeczki lub karteczki z żartami. Dwie osoby chwytają za takiego **crackersa** i pociągają. Rozdarcie towarzyszy głośny dźwięk i na stół wypada zabawka. Wygrywa ten kto trzyma w ręku **większą część crackersa**.

Nieodłączną częścią każdego świątecznego obiadu jest przemówienie króla (*Royal Christmas Message*). Emitowane o godzinie 15:00 w telewizji, radiu, Internecie, zostało zapoczątkowane w 1932 roku przez króla Jerzego V.

BOXING DAY (26.12)

W Polsce drugi dzień świąt jest spędzany równie rodzinnie, jak poprzednie. Brytyjczycy jednak po całonocnym jedzeniu są gotowi na zakupowe szaleństwo. 26 grudnia nazywany w UK Boxing Day swoją tradycją sięga aż do średniowiecza. Wówczas był to dzień obdarowywania biednych i potrzebujących, gdy bogacze pakowali w pudełka pozostałości po świątecznych uroczystościach i przekazywali je biednym. Współcześnie, mimo że Boxing Day pozostał dniem wolnym od pracy, większość sklepów i centrów handlowych rozpoczyna wtedy swoje zimowe wyprzedaże. W Londynie kolejki ustawiają się pod najsłynniejszymi domami towarowymi.

CIEKAWOSTKI O ŚWIĘTACH:

- wypełnienie świątecznej skarpety prezentami nie byłoby oczywiście możliwe bez napisania listu do św. Mikołaja. Tyle tylko, że w Wielkiej Brytanii nie wysyła się go normalną pocztą - zamiast tego wrzuca się list do kominka, aby

splonął i w ten sposób trafił bezpośrednio do Mikołaja z dymem unoszącym się z komina;

- w okresie przedświątecznym, pracodawcy organizują dla pracowników wyjścia do restauracji lub pubu, jest miło i przyjemnie;
- przez cały grudzień organizowane są imprezy o nazwie **Christmas Parties**. Zaprasza się na nie kolegów z pracy, sąsiadów i znajomych;

NEW YEAR'S DAY (31.12)

Tego dnia organizowane są przyjęcia w domach, pubach, restauracjach. Ludzie piją szampana i składają sobie życzenia noworoczne, gdy zegar wybije północ. W miastach mają miejsce pokazy sztucznych ogni. W Londynie odbywa się jeden z najświetniejszych pokazów sztucznych ogni trwający aż 12 min. (nad Tamizą, w pobliżu London Eye), po nim ma miejsce London New Year's Day Parade – największa parada noworoczna na świecie.

EASTER

Święta wielkanocne mają mniejsze znaczenie dla Brytyjczyków niż Boże Narodzenie. W związku z czterema dniami wolnymi wiele ludzi wyjeżdża w tym okresie. Ważnym symbolem tych Świąt tak jak w Polsce jest jajko, już nie malowane ale coraz częściej czekoladowe. Niemniej jednak zachowały się ciekawe wielkanocne zwyczaje z nim związane takie jak **turlanie** po zboczu jaj gotowanych na twardo; czyje jajo najdalej się sturla, ten wygrywa. Inny zwyczaj polega na tym, że trzyma się jajko w dłoni i uderza w jajko przeciwnika. Przegrywa ten, którego jajo pierwsze pęknie.

Brytyjczycy polują również na jaja schowane w różnych miejscach w ogrodzie (Egg Hunt). Zająć wielkanocny stanowi częsty element dekoracyjny stołu w tym czasie.

ST. VALENTINE'S DAY (14.02)

Św. Walenty jest patronem zakochanych. Tego dnia ludzie wysyłają walentynki i prezenty swoim mężom, żonom, sympatiom. Tradycyjnie są one anonimowe. Niektóre brytyjskie gazety mają specjalną stronę poświęconą życzeniom walentynkowym.

USTRÓJ POLITYCZNY

Wielka Brytania jest **monarchią parlamentarną** z rządem odpowiedzialnym przed parlamentem – brak konstytucji. Stolicą państwa jest Londyn. Obecnym monarchą brytyjskim jest król Karol III, który po śmierci Elżbiety II, 8 września 2022 został królem Zjednoczonego Królestwa i jednocześnie najstarszym wstępującym na tron brytyjski. Jego funkcje są głównie ceremonialne, a rzeczywiste rządy spoczywają w rękach premiera.

Wielka Brytania jest dziedziczną monarchią parlamentarną. Teoretycznie w rękach królewskich spoczywa pełnia władzy ustawodawczej i wykonawczej. Należy jednak

pamiętać, że zgodnie z uznaną maksymą *król panuje, ale nie rządzi* władza ta została ograniczona na rzecz Parlamentu, Premiera i Gabinetu.

Król Karol III, jest:

- królem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz 14 innych, suwerennych królestw Wspólnoty (**Commonwealth**);
- głową Kościoła Anglikańskiego;
- naczelnym dowódcą brytyjskich sił zbrojnych;
- uczestniczy także w zwołaniach i rozwiązaniach Parlamentu;
- Król oficjalnie mianuje Premiera, kierujących ministerstwami, sędziów, dyplomatów i biskupów Kościoła Anglikańskiego;
- przyznaje również wiele ważnych nagród i wyróżnień;
- w stosunkach międzynarodowych Król ma możliwość wypowiadać wojnę, zawierać pokój, zawierać traktaty;
- pośród jego wielu królewskich obowiązków znajdują się regularne wizyty w obcych krajach, w których reprezentuje Wielką Brytanię.

PARLAMENT ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA:

Parlament brytyjski składa się z trzech członów: z Izby Gmin (izba niższa), Izby Lordów (izba wyższa) oraz z monarchy.

Izba Gmin

- o Izba Gmin jest najniższą klasą parlamentu Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że **członkowie Izby Gmin są wybierani przez ludność Zjednoczonego Królestwa**. Izba Gmin jest uważana za **małą i skromną**, w porównaniu z dużą i luksusową Izbą Lordów;
- o To właśnie oni **wprowadzają wszystkie prawa**;
- o W Izbie jest **650 deputowanych**, z czego **500 to mężczyźni, a 150 to kobiety**. Choć Izba ma składać się z 650 członków, znajduje się w niej tylko **427 miejsc siedzących**. W ważne dni, takie jak zatwierdzenie budżetu, w którym frekwencja wynosi 100%, ludzie, którzy nie mają miejsca, powinni stać na końcu pokoju;
- o obrady Izby Gmin odbywają się w sali zielonej;
- o kadencja Izby Gmin trwa 5 lat. Prawo do głosowania mają obywatele Wielkiej Brytanii, którzy ukończyli 18 lat, stale mieszkają na terenie Wielkiej Brytanii i nie zostali skazani wyrokiem sądowym. Prawo głosu posiada również monarcha brytyjski, czyli aktualnie Król Karol III;



- Porównując Izbę Gmin do Polski, to jest ona odpowiednikiem polskiego Sejmu, a funkcję Marszałka Sejmu w przypadku Izby Gmin pełni Speaker, który przed objęciem funkcji musi zrzec się przynależności do partii (wymóg bezpartyjności).

Izba Lordów

- Izba lordów jest **najwyższą klasą** w parlamencie Wielkiej Brytanii. Członkowie Izby są **mianowani poprzez urodzenie**, swoich przodków i **małżeństwo**, co oznacza, że są mianowani na to stanowisko na podstawie szlachectwa ich rodziny. Niektóre szlacheckie rangi to książę, księżna, hrabia, hrabina, baron i baronowa. Dodatkowo Izba Lordów jest **bardzo duża, przepięknie ozdobiona ławkami z czerwonego drewna i dwoma tronami**;
- Izba Lordów (ang. House of Lords) to wyższa izba parlamentu. Izba Lordów spotyka się również w Pałacu Westminsterskim, **w sali czerwonej**. Obecnie liczy 800 członków. Nie odbywają się powszechne wybory do Izby Lordów.
-



Wielka Brytania. Partie polityczne.

W Wielkiej Brytanii istnieje system dwupartyjny; oznacza to, że mimo działania w państwie wielu partii, tylko dwie najsilniejsze uczestniczą w tworzeniu rządu i sprawowaniu władzy. Głównymi partiami są: **Partia Konserwatywna** (CP, Conservative Party) działająca od 1834, i socjaldemokratyczna **Partia Pracy** (LP, Labour Party), założona 1900.














SYMBOLE

□ Królewski herb

Królewski herb Wielkiej Brytanii noszony jest przez władców oraz posługuje się nim administracja i rząd, umieszczając go m.in. na monetach i publicznych budynkach. W centrum znajdują się emblematy królewskie, oznaczające różne części państwa: trzy lwy Anglii, lew Szkocji, harfa Irlandii. Dodawane do herbu rośliny symbolizują Wielką Brytanię: Anglię - róża, Szkocję - oset, Irlandię Północną - koniczyna



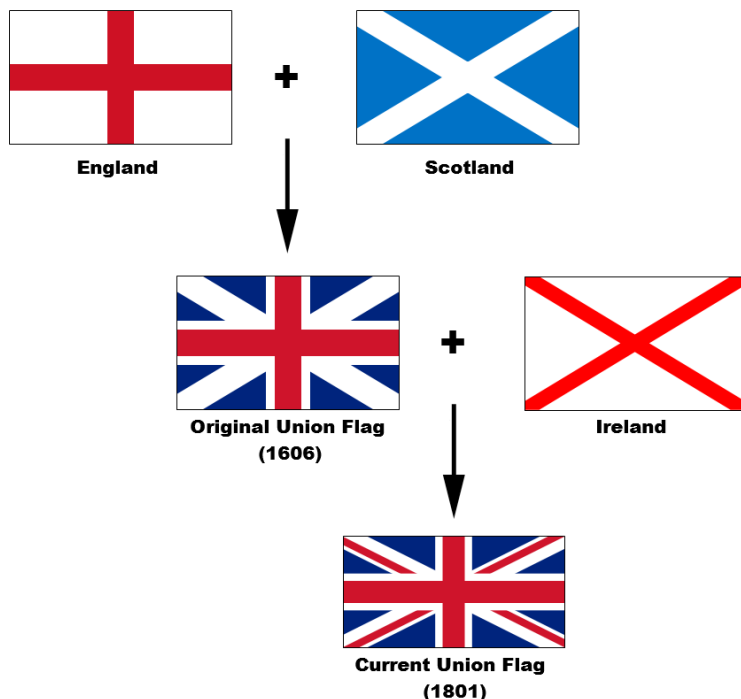
PAŃSTWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA, FLAGI, SYMBOLE, PATRONI

UK SYMBOLS (SYMBOLE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA)			
Country/State (Capital)	Flag	Plant	Patron Saint (Saint's Day)
UK (London)			
England			St. George (23rd of April)
Wales (Cardiff)			St. David (1st of March)
Scotland (Edinburg)			St. Andrew (30th of November)
Northern Ireland (Belfast)			St. Patrick (17th of March)

FLAGA NARODOWA

Flaga narodowa Wielkiej Brytanii (zwana **Union Jack**). Flaga brytyjska do pewnego stopnia odzwierciedla historię kraju. Union Jack składa się z trzech krzyży trzech świętych patronów:

- czerwony na białym tle to krzyż św. Jerzego - patrona **Anglii** (czczonego 23 kwietnia)
- biały przekątny krzyż na niebieskim tle to krzyż św. Andrzeja - patrona **Szkocji** (czczony 30 listopada)
- czerwony przekątny krzyż na białym tle to krzyż św. Patryka - patrona **Irlandii** (czczonego 17 marca)



HYMN PAŃSTWOWY

God Save the King (*Boże, chroń Króla*) to angielska pieśń patriotyczna nieznanego autorstwa. Jest narodowym hymnem Wielkiej Brytanii i jej kolonii. W okresie, kiedy monarchą brytyjskim jest królowa (monarchini), pieśń ta jest wykonywana jako **God Save the Queen**.



DYNASTIE W WIELKIEJ BRYTANII:

- Stuartowie
- Dynastia Hanowerska (Welfowie)
- Windsorowie



Windsorowie to panujący ród królewski w Zjednoczonym Królestwie i innych krajach Wspólnoty Narodów. Dynastia Windsor została założona w 1901r (tak więc panują 122 lata) przez Edwarda VII. Władcy w dynastii Windsorów:

- Edward VII (syn królowej Wiktorii, założyciel dynastii). Nazwisko Windsor król zapożyczył od nazwy jednej ze swoich rezydencji - Zamku Windsor. Od tego

momentu kolejni potomkowie króla używają konsekwentnie nazwiska Windsor jako nazwy swojego domu panującego;

- Jerzy V
- Edward VIII (wujek Królowej Elżbiety (abdykował)
- Jerzy VI (ojciec Królowej Elżbiety)
- Elżbieta II
- Karol III

EDUKACJA W WIELKIEJ BRYTANII

https://www.youtube.com/watch?v=xIRiU3iQ_Tc

JEDZENIE

Anglicy jadają trzy główne posiłki dziennie:

- śniadanie (breakfast) - pomiędzy 7:00, a 9:00,
- lunch - pomiędzy 12:00, a 13:30
- późny obiad (dinner) - pomiędzy 18:00, a 20:00

W niedziele główny posiłek jadeny jest w południe, a nie wieczorem.

Śniadanie w Anglii jest zawsze spore i bogate w dużą liczbę kalorii. Najczęściej jest to połączenie: sadzonych jajek, smażonych kiełbasek, boczku, fasolki po bretońsku i podsmażanych pieczarek, do tego jeszcze oczywiście tosty. Do picia mamy zwykle do wyboru kawę lub sok pomarańczowy.

Kolejną propozycją jest choćby *Black pudding* to tłusta kaszanka angielska, składająca się z krwi oraz podrobów Popularne są także tosty z dżemem pomarańczowym.



OBIAD PO ANGIELSKU – CO WARTO SPRÓBOWAĆ?

Pierwszym z angielskich dań obiadowych, jakie może nam przyjść na myśl jest rzecz jasna **fish and chips**. Czyli ryba smażona w głębokim tłuszczu, w panierce albo cieście. Podaje się ją wraz z frytkami i ... octem oraz puree z groszku.



Jada się również **Cottage pie** – czyli coś dla miłośników zapiekaneek. Jej angielska wersja ma dwie warstwy, gdzie

dolna część to mięso mielone z sosem i warzywami. Zaś górna część to ziemniaczane puree, które stanowi ozdobę formowaną widelcem.

ANGIELSKIE DESERY – JAKIE SĄ ULUBIONE PRZYSMAKI ANGLIKÓW?

Każdy z nas zapewne kojarzy tradycyjną “angielską herbatkę”. Jak ułał pasuje tu słodki deser. Jakie słodkości kochają Anglicy? Sprawdźcie poniżej!



Apple pie – czyli zapiekana tarta jabłkowa. Charakterystycznym elementem jest tutaj krata z ciasta, przykrywająca słodkie nadzienie. Najczęściej serwuje się ją z bitą śmietaną i lodami, bądź custard – polewą podobną do budyniu.

Bread pudding – nieco niestandardowy deser, którego nieodłącznym składnikiem jest ... stare pieczywo. Jak się go przyrządza? Chleb smarujemy masłem i dodajemy mleko z jajkiem. Całość rozkładamy na blaszce do pieczenia, sypiąc ciasto cynamonem i rodzynkami.

Herbatka

Herbata w dniu przeciętnego Anglika pojawia się przynajmniej kilka razy. Pije się ją obowiązkowo **po śniadaniu, podczas lunchu, jak również o godzinie 17 – five o'clock**. O godzinie piątej po południu Anglicy relaksują się – w herbaciarniach, kawiarniach, restauracjach lub w swoich posiadłościach. Całą swoją uwagę kierują na świeżo zaparzoną herbatę, oddając się jej nieprzeciętnemu smakowi i aromatowi, a w międzyczasie przegryzając ciastka, kanapki lub inne zakąski. To swego rodzaju podwieczorek czy też mini posiłek, aby zahamować głód i móc spokojnie wytrwać do kolacji.



SPORT

Sport jest nierozdzielnie związany z życiem Brytyjczyków. Ponad połowa populacji Wyspiarzy aktywnie uprawia sport. Wielka Brytania była miejscem narodzin bardzo wielu dyscyplin – to tu położono podwaliny pod współczesne formy **rugby, tenisa, piłki nożnej, krykieta, golfa i boksu**.

TENIS

W tenisa gra na Wyspach około pięciu milionów ludzi, to tutaj sport ten narodził się w formie, którą znamy obecnie. Tenis uprawiany jest głównie w miesiącach letnich, na każdym regulaminowym typie nawierzchni – trawiastej, ceglanej i sztucznej. Serce świata tenisowego ulokowane jest od lat w Wimbledonie (Londyn), to tu odbywa się corocznie jeden z turniejów prestiżowego Wielkiego Szlema – Mistrzostwa Wimbledonu. Zawody na kortach Wimbledonu przyciągają za każdym razem ponadpół miliona fanów, a przed telewizorami skupiają miliony sympatyków tenisa.



RUGBY

W Wielkiej Brytanii rugby cieszy się popularnością tak dużą jak piłka nożna. Najlepsi sportowcy tej dziedziny pochodzą właśnie z Wysp. Rugby narodziło się w 1840 roku, jako alternatywna wersja piłki nożnej. Piłką mającą owalny kształt można grać zarówno nogą jak i ręką, rugby jest grą zespołową, kontaktową.

PIŁKA NOŻNA

W Wielkiej Brytanii istnieje ponad 50 tysięcy klubów piłki nożnej. Amatorskie zespoły istnieją w niemal każdej szkole i hrabstwie, tocząc regularne boje o prestiż i lokalne uznanie. Na poziomie zawodowym piłka wywołuje o wiele większe emocje, a największe kluby cieszą się fanatycznym wsparciem fanów, których liczy się w setkach tysięcy, nie tylko w samym Królestwie. Zespoły jak Arsenal, Chelsea, Liverpool, Manchester United, Tottenham Hotspur, Rangers i Celtic mają fanów na całym świecie, także w Polsce. Pierwsza liga angielska, Premiership, cieszy się zasłużoną sławą najlepszej ligi futbolu na świecie, a możliwość występowania w niej jest marzeniem każdego zawodowego piłkarza. Jest to też bez wątpienia najbogatsza liga – stawki transferowe sięgają tu nawet 20 milionów funtów, a zyski ze sponsoringu, praw do telewizyjnych relacji i wpływy z biletów nie mają sobie równych w żadnym innym miejscu na świecie.





GOLF

Golf narodził się w Szkocji, gdzie do dziś rezyduje najbardziej wpływowy i najstarszy klub świata: Royal and Ancient Golf Club of St Andrews (R&A).

W Wielkiej Brytanii istnieje około 2 tysięcy klubów golfowych. Wiele z nich zostało założonych w pięknych wiejskich okolicach, dla wykorzystania wspaniałych naturalnych warunków i ukształtowania terenu.

KRYKIET

Krykiet jest towarzyską grą zespołową, a piłka wykonana jest z korka obłożonego skórą z widocznymi na wierzchu szwami. Mecz krykieta może trwać od jednego popołudnia do kilku dni.



Podstawowe zasady gry podobne są do tych obowiązujących w grze w bejsbol; zespoły odbijają piłkę w kolejnych rundach w celu zdobycia punktów, podczas gdy drużyna przeciwna łapie piłkę i stara się przerwać rundę drużyny odbijającej. Krykiet jest najbardziej

popularnym sportem letnim uprawianym w Zjednoczonym Królestwie. Rozgrywki odbywają się na różnych poziomach, od turniejów w małych wioskach do meczów rozgrywanych przez drużynę narodową Anglii.

LONDON

To stolica i największe miasto Anglii i Wielkiej Brytanii, położony jest nad Tamizą. Jest trzecim co do wielkości miastem Europy, po Moskwie i Stambule, a jednocześnie jednym z większych miast świata zarówno w skali samego miasta, jak i całej aglomeracji. Liczba mieszkańców Londynu wynosi około 8,982 miliona.



Co warto zobaczyć w Londynie?

PAŁAC BUCKINGHAM - oficjalna londyńska rezydencja brytyjskich monarchów. Największy na świecie pałac królewski, który od 1837 roku pełni funkcję oficjalnej siedziby monarszej.

W pałacu jest sześćset komnat, w tym



dziewiętnaście reprezentacyjnych, ponad siedemdziesiąt łazienek i prawie dwieście sypialni. Pierwszą mieszkanką pałacu była królowa Wiktorija.

Istotnym elementem wystroju pałacu jest sztandar królewski. Kiedy monarcha rezyduje w Buckingham sztandar wisi na pełnej wysokości, gdy wyjeżdża, jest zdejmowany. Od kwietnia do lipca codziennie o 11.30 odbywa się przed pałacem uroczysta zmiana warty (w pozostałych miesiącach co drugi dzień).



Część pałacu Buckingham udostępniana jest do zwiedzania w sierpniu i wrześniu. Podczas wakacyjnej nieobecności władcy w stolicy można odpłatnie zobaczyć niektóre reprezentacyjne apartamenty. Bilet wstępu kosztuje ok. 20 funtów. Można zwiedzać również Stajnie Królewskie. Przy stajniach znajduje się Muzeum Powozów, w którym możemy ujrzeć słynną Złotą Karetę Państwową.



PAŁAC WESTMINSTERSKI - jest siedzibą Izby Gmin i Izby Lordów, czyli Parlamentu Wielkiej Brytanii. Pałac jest własnością monarchy i zachowuje swój pierwotny **status rezydencji królewskiej**.

Największą oraz najwyższą wieżą w tym pałacu jest tzw. **Victoria Tower** (98.5 metra wysokości).

W północnej części pałacu znajdziemy słynną wieżę: **Elizabeth Tower**, potocznie nazywaną **Big Ben**.



Znajduje się w nim ponad 1100 pokoi ułożonych symetrycznie wokół dziedzińców. Wnętrza Pałacu Westminsterskiego są udostępnione dla zwiedzających tylko w dni, w które nie odbywają się obrady Parlamentu. Budynek służył za miejsce obrad Parlamentu Wielkiej Brytanii już w wieku XIII i pozostał nim do dziś. Sam parlament, oprócz monarchy, składa się z Izby Lordów oraz Izby Gmin. Każda z nich posiada oddzielną część pałacu. Jeśli będziecie zdezorientowani, w której z nich się znajdujecie, spójrzcie na kolor dywanów. W Izbie Lordów będą one miały kolor czerwony, natomiast w Izbie Gmin – zielony. W sali obrad tej ostatniej znajdują się

także czerwone linie, które dzielą ją na dwie części. Tradycyjnie jest to odległość równa długości dwóch mieczy - tak na wypadek gorących dyskusji.

BIG BEN - oficjalnie od 2012 roku nazywa się **Elisabeth Tower**, ale zwyczajowa nazwa - Big Ben, weszła na stałe do użytku i historii. Początkowo nazwa Big Ben odnosiła się tylko do dzwonu, obecnie odnosi się do zegara i samej wieży. Wieża jest częścią Pałacu Westminsterskiego. Budowa Big Bena trwała 16 lat. Wieża ma wysokość 96.3 metra. Zegar ten jest największym zegarem w Wielkiej Brytanii.



TOWER OF LONDON – budowla obronna i pałacowa monarchów Anglii, chociaż ostatni z władców Anglii, który z niej korzystał, to Jakub I (1566–1625). Wzniesiona została w 1078 roku dla Wilhelma Zdobywcy.



Tower of London było więzieniem, z którego podobno nie było ucieczki, ponieważ wejście było zaraz nad wodą – podpływano łódkami i tam prowadzono więźniów do celi.

W swej historii budynek był fortecą, więzieniem, pałacem, a nawet służył jako zoo. Budowla pilnowana jest przez charakterystycznie ubranych strażników, nazywanych Yeomen Warders, a popularnie *beefeaterami* (ang. *beefeater* – zjadacz wołowiny).

W twierdzy można zobaczyć bramę zdrajców, bezcenne klejnoty koronne, koronę imperialną, berło z krzyżem i jabłko, pierścień królewski, zbroje.

Symbolem Tower of London są kruki. Popularna legenda głosi, że dopóki na wieżach Tower będą żyły kruki, tak długo trwać będzie imperium brytyjskie. Zadaniem jednego ze strażników Tower (ang. *Ravenmaster*) jest opieka nad krukami i ich dożywianie. Inna wersja legendy mówi, że gdy wszystkie sześć kruków opuści kiedyś twierdzę, Londyn zginie.



TOWER BRIDGE – most

zwodzony przeprowadzony przez rzekę Tamizę, w pobliżu Tower of London, od której bierze swą nazwę. Jeden z najbardziej znanych obiektów w Londynie. Most został ukończony w 1894. Jest mostem zwodzonym, umożliwiającym przepływanie statków oceanicznych od 60 m wysokości powyżej poziomu wody. Budowano go ok. 20 lat. Nocą most jest przepięknie oświetlony.



LONDON EYE - pomysł na zbudowanie największego na świecie koła widokowego powstał w roku 1994, a autorami projektu są: David Marks i Julia Barfield. Całe przedsięwzięcie pochłonęło 34 miliony funtów!

Wielka konstrukcja przypominająca koło rowerowe daje możliwość oglądania panoramy Londynu o promieniu 48 km. Na olbrzymim kole umieszczone są 32 kapsuły, z których każda może pomieścić 25 osób. Jednocześnie nad ziemią może znajdować się 800 osób! Prędkość z jaką poruszają się turyści wynosi 0,8 km/h, a pełny czas trwania podróży wynosi około 30 minut.

MADAME TUSSAUDS - Muzeum Figur Woskowych - położone jest w pobliżu stacji metra Baker Street. Jest to jedna z najpopularniejszych atrakcji turystycznych oferowanych przez Londyn. Madame Tussaud przybyła po raz pierwszy do stolicy Wielkiej Brytanii w 1802 roku, przywożąc ze sobą wyrzeźbione głowy straconych francuskich arystokratów. Od tego czasu jej woskowe modele przyciągają tłumy turystów z całego świata.



Wystawa tych przepięknych figur woskowych podzielona jest na kilka części, gdzie zwiedzający mogą podziwiać znanych, jak i tych cieszących się złą sławą postaci zarówno w przeszłości jak i również w teraźniejszości.

PLAC TRAFALGARSKI - jest uznawany za serce centralnego Londynu. Plac ten powstał w XIX wieku na miejscu dawnych stajni królewskich. Na Trafalgar Square znajduje się piękna kolumna Nelsona, fontanna oraz dwa pomniki. Pierwszy z nich jest Jakuba II, a drugi Jerzego IV. Jednak ze wszystkich budowli najbardziej widoczna jest wyżej wymieniona 56 metrowa kolumna Nelsona. U podstawy tejże kolumny znajdują się cztery lwy oraz cztery płaskorzeźby odlane ze zdobytych dział francuskich. Płaskorzeźby przedstawiają zwycięstwa admirała Nelsona pod Trafalgarem, Kopenhagą, Aboukirem i St Vincent.



10 DOWNING STREET - siedziba premiera. Przed drzwiami wejściowymi tego budynku zawsze stoi policjant. Na parterze znajduje się sala gdzie co czwartek odbywają się posiedzenia brytyjskiego gabinetu, a przy 10, Downing Street przyjmowani są oficjalni goście szefa brytyjskiego rządu. Przy 10, Downing Street rzecznik rządu brytyjskiego wydaje oficjalne komunikaty dla mediów



HARRODS- jest określany mianem najbardziej ekskluzywnego domu towarowego na świecie. Jego obecna forma, którą dzisiaj możemy odwiedzać pochodzi z 1905 roku. Twórcą tej sprzedażowej potęgi stał się **Charles Henry Harrods**, który w 1834 roku założył niewielki sklepik, zatrudniając kilku pracowników. W

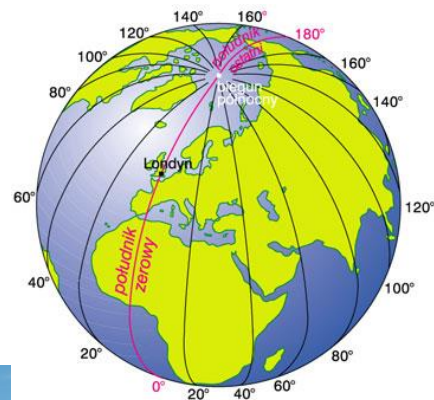
latach 80. XIX wieku osiągnął już bardzo duży sukces i rozbudował swoją firmę do olbrzymich rozmiarów. W 1898 r. sklep Harrodsa uruchomił pierwsze w Wielkiej Brytanii **ruchome schody**.

Galeria mieści się w **siedmio piętrowym budynku** w najdroższej londyńskiej dzielnicy **Knightsbridge**. W jego wnętrzu mieści się aż 330 działów. Mówi się, że to właśnie z powodu Harrodsa gwiazdy i celebryci kupują ekskluzywne wille w dzielnicy

Knightsbridge. Dzięki temu mają swój ulubiony sklep „w zasięgu ręki”. Codziennie Harrodsa odwiedza około 15 mln. klientów. Co ciekawe, w galerii obowiązuje specjalny dresscode – klienci powinni mieć czyste, estetyczne ubranie i buty. Niemile widziane są szorty, japonki, ubrania eksponujące sporą ilość ciała, koszulki z wulgarnymi napisami czy obrazkami. Dodatkowo, jeśli chcesz wejść do Harrodsa z plecakiem, lepiej trzymaj go w dłoni niż na plecach. To również element standardowego dress – codu, obowiązującego w tym miejscu. W tej ekskluzywnej galerii nie brakuje najnowszych kolekcji topowych projektantów, drogich perfum czy ekskluzywnych zegarków i biżuterii. Kupić można nawet sztabki złota. Najmłodszy z pewnością ucieszą się z wizyty w sklepie Disney’a.



GREENWICH - to obecnie dzielnica Londynu, położona w jego południowo-wschodniej części, na południowym (prawym) brzegu Tamizy. Niegdyś Greenwich było osobnym miastem. W Greenwich znajduje się dawne astronomiczne Królewskie Obserwatorium (*The Royal Greenwich Observatory*). Na ścianie obserwatorium oznaczono przebieg południka zerowego, nazywanego także "południkiem Greenwich" (*The Greenwich Meridian*). Obserwatorium zostało później przeniesione (ze względu na utrudniającą obserwacje



bliskość centrum Londynu), zaś w jego budynku mieści się obecnie muzeum astronomiczne.

KATEDRA ŚW. PAWŁA - to jeden z najbardziej znanych kościołów anglikańskich w Wielkiej Brytanii i budowli Londynu. Znajduje się w samym sercu londyńskiej dzielnicy City of London i formalnie pełni funkcję głównej świątyni tej dzielnicy. Jest to trzecia co do wielkości katedra na świecie.

Budowlę wieńczy kopuła o średnicy 50 metrów, która jest jednym z najbardziej charakterystycznych elementów architektury Londynu. Katedra świętego Pawła była budowana jako symbol odrodzenia Londynu i cechuje ją rozmach i monumentalność. Msze odbywają się tutaj jedynie w niedziele i Boże Narodzenie, jednak za uczestniczenie w nich pobierana jest opłata, ze względu na to, że liturgii towarzyszą występy jednego z najświetniejszych chórów męskich na świecie. Katedra była również miejscem wielu słynnych pogrzebów (np. admirała



Nelsona, księcia Wellingtona i Winstona Churchilla). Pogrzeby, śluby i tym podobne ceremonie kościelne brytyjska rodzina królewska organizuje zazwyczaj w Westminster Abbey, ale to w katedrze św. Pawła odbył się ślub księcia Walii - Karola Windsora i lady Diany Spencer.

PICCADILLY CIRCUS - to skrzyżowanie ulic i przestrzeń publiczna w londyńskiej dzielnicy West End. Skrzyżowanie jest znane z ogromnych ekranów wideo i neonów reklamowych nad budynkami na północnych rogach. W ciągu dnia obszar ten tętni życiem dzięki mieszance turystów, kupujących i pracowników, a w nocy jest to tętniące życiem centrum.



OPACTWO WESTMINSTERSKIE - świątynia anglikańska, w której począwszy od Wilhelma Zdobywcy (1066), odbywają się koronacje królów Anglii i Wielkiej Brytanii. Opactwo to również miejsce pochówku zasłużonych osób. Opactwo Westminsterskie było miejscem ślubu księżniczki Elżbiety - zanim jeszcze została królową Elżbietą II - z księciem Filipem w 1947 r. oraz jej koronacji w 1953 r. tutaj też rozpoczął się pogrzeb królowej. Po zakończeniu nabożeństwa trumna z jej ciałem została przewieziona do zamku w Windsorze, gdzie w czasie kolejnego nabożeństwa w kaplicy św. Jerzego trumna została



opuszczona do krypty królewskiej.

GALERIA NARODOWA - mieści się przy placu Trafalgar. Została założona na początku XIX wieku. Galeria Narodowa to jedna z najbogatszych na świecie kolekcji malarstwa europejskiego, gdzie eksponowanych jest ponad 2300 obrazów. Zbiory obejmują dzieła Picassa czy Vincenta van Gogha. Wstępy do Londyńskich muzeów i galerii są **bezpłatne**.



MUZEUM HISTORII NATURALNEJ

- w Muzeum Historii Naturalnej zobaczyć można stałą wystawę dinozaurów oraz kolekcję największych, najrzadszych i najbardziej niezwykłych zwierząt z całego świata. Znajdują się tam atrakcje, jak na przykład naturalnej wielkości model płetwala błękitnego, pająk sprzed 40 milionów lat czy symulator trzęsienia ziemi.



MUZEUM NAUKI - w muzeum nauki znajdziemy ponad 300 000 eksponatów - od najmniejszych układów elektronicznych do naturalnej wielkości samolotów. Aby dokładnie zwiedzić wszystkie 7 pięter muzeum potrzebny jest cały dzień. Jak w większości londyńskich muzeów, tak i w tym wstęp jest bezpłatny. Na 5 piętrach muzeum znajdziemy informacje na temat kosmosu, telekomunikacji, budownictwa, rolnictwa, matematyki, informatyki, pierwszych komputerów czy medycyny.



INNE CIEKAWE MIEJSCA:

STONEHENGE - to pochodzący z późnego neolitu zespół bloków kamiennych, znajdujący się w pobliżu miasta Salisbury na południu Wielkiej Brytanii.

Mimo wielu teorii dotyczących funkcji Stonehenge, tak naprawdę nie znamy odpowiedzi na pytanie o pierwotne przeznaczenie kamiennego okręgu. Można

przypuszczać, że Stonehenge został wzniesiony jako miejsce kultu Nieba (Słońca i Księżycy). Stonehenge jest starsze od piramid.



WINDSOR CASTLE - Zamek królewski w Windsorze, złożony z licznych zabudowań otoczonych murami z wieżami i bramami. Rezydencja królów angielskich, założona w

XI w. przez Wilhelma I Zdobywcę, następnie rozbudowana przez kolejnych władców.

Znajduję się tam również **kaplica Św. Jerzego**- to tradycyjne miejsce chrztów, ślubów i pogrzebów dynastii Windsorów. Harry i Meghan wzięli tam ślub. W kaplicy św. Jerzego pogrzebani zostali wysocy rangą członkowie rodziny "Królowa Matka", Małgorzata, siostra królowej



Elżbiety, księżę Filip oraz Elżbieta II, w jej podziemiach znajdują się groby królewskie. W 1992r. zamek niemal doszczętnie spłonął, odbudowany i udostępniony ponownie publiczności 1997.

OXFORD I CAMBRIDGE - Uniwersytety Oxford i Cambridge to jedne z najbardziej prestiżowych, renomowanych i najstarszych uczelni świata.

Obie uczelnie wyróżnia indywidualne podejście do studenta (spotkania z wykładowcami) oraz małe grupy zajęciowe (8-12 osób).

Oxford University jest **najstarszą** anglojęzyczną uczelnią świata, a także



jedną z najbardziej prestiżowych. Uniwersytet w Cambridge jest drugim najstarszym uniwersytetem w Anglii i czwartym najstarszym na świecie.

CIEKAWOSTKI

- Wyznaniem w Wielkiej Brytanii jest anglikanizm, ponad 55% obywateli wyznaje wiarę anglikańską;

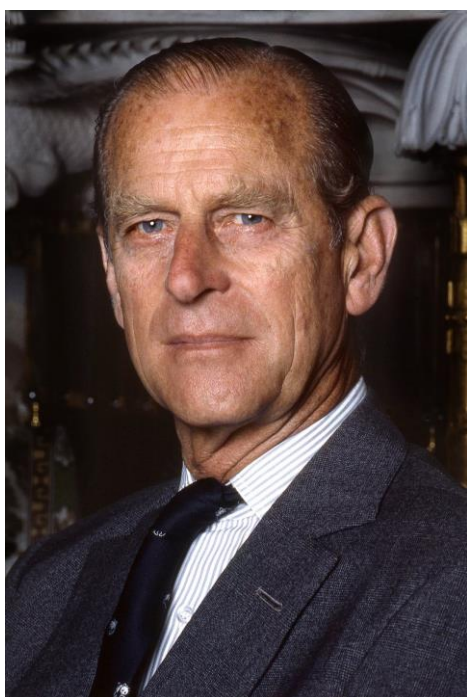
- pod względem powierzchni Anglia jest mniejsza od Polski. Polska jest o ponad 2,47 razy większa od Anglii;
- w Anglii znajduje się największy zamieszkiwany zamek na świecie – Windsor Castle;
- w Wielkiej Brytanii wyjście do pubu ma rangę narodowej tradycji. Bez cienia przesady, Brytyjczycy uwielbiają przesiadywać w pubach. Większość z nich ma swój ulubiony lokal, najczęściej położony w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że w tym zwyczaju nie chodzi wyłącznie o picie alkoholu. Brytyjskie puby to centra spotkań towarzyskich, w których można porozmawiać, obejrzeć mecz czy zagrać w rzutki;
- klimat w Wielkiej Brytanii jest zróżnicowany i nieprzewidywalny. Nawet jeżeli planujesz polecieć tam latem, zabierz ze sobą parasol i ciepłą kurtkę, bo na pewno się przydadzą;
- przeciętny Brytyjczyk wypija około 8 filiżanek herbaty dziennie;
- Londyńskie metro jest najstarsze na świecie;
- Zjednoczone Królestwo stworzyło kilka dyscyplin sportowych, w szczególności piłkę nożną, rugby i polo;
- pomiędzy Anglią a Francją jest odległość tylko 34 km, a kraje te są połączone tunelem pod kanałem La Manche, który został otwarty w 1994 roku. Jest to drugi co do długości tunel podziemny na świecie, do Francji z Wielkiej Brytanii pociągiem przez Kanał La Manche można przedostać się w 2 h i 35 min !
- Margaret Thatcher została pierwszą kobietą na stanowisku premiera w Wielkiej Brytanii w 1979 roku;
- Londyńskie taksówki są czarne;
- **Henryk VIII**: król Anglii od 1509r. do końca życia, słynny z powodu swoich sześciu żon oraz jako monarcha o najbardziej, spośród angielskich władców, nieskrępowanej władzy. Podczas jego panowania nastąpił rozłam z Kościołem rzymskokatolickim oraz późniejsze ustanowienie niezależnego Kościoła anglikańskiego;
- na terenie Wielkiej Brytanii obowiązuje **lewostronny ruch uliczny**;
- w momencie przekraczania granicy zmuszeni jesteśmy do przesunięcia naszych zegarków **o jedną godzinę do tyłu**;
- jest 6 lotnisk w mieście Londyn: Londyn Heathrow, Londyn Gatwick, Londyn Stansted, Londyn Luton, Londyn City i Londyn Southend.

Jednostka obowiązująca w UK	Jednostka obowiązująca w Polsce.	
1 cal (inch)	2,54	cm
1 stopa (feet)	0,31	metra
1 mila (mile)	1,61	km

SŁAWNI LUDZIE WIELKIEJ BRYTANII



ELŻBIETA II - ur. 21 kwietnia 1926 w Londynie, zm. 8 września 2022 w Balmoral) – królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z dynastii Windsorów od 6 lutego 1952 (koronowana 2 czerwca 1953) do 8 września 2022. Jej panowanie, które trwało 70 lat i 214 dni, czyni ją najdłużej panującym ze wszystkich brytyjskich monarchów i najdłużej panującą w historii kobietą – głową państwa. Miała zaledwie 25 lat kiedy została królową. W trakcie jej panowania zmieniło urzędowało łącznie 16 brytyjskich premierów, od Winstona Churchilla do Liz Truss. Elżbieta II tylko raz w swoim życiu odwiedziła Polskę. Miało to miejsce pomiędzy 25 a 27 marca 1996 roku. Była żoną Księcia Filipa, wspólnie mieli 4 dzieci Karola, Annę, Andrzeja i Edwarda. Zmarła w wieku 96 lat w zamku Balmoral w Szkocji. Następcą królowej został jej najstarszy syn, Karol. Elżbieta była córką Króla Jerzego VI oraz Elżbiety zwanej Królową Matką. Królowa kochała jeździć konno i uwielbiała psy corgi.



KSIĄŻE FILIP- ksiązę Edynburga - ur. 10 czerwca 1921, zm. 9 kwietnia 2021 w Windsorze – ksiązę Zjednoczonego Królestwa, brytyjski ksiązę małżonek jako mąż królowej Elżbiety II. W 2021 był najdłużej żyjącym małżonkiem władcy w historii imperium brytyjskiego, a także najstarszym współmałżonkiem kiedykolwiek panującego monarchy brytyjskiego. Z Elżbietą II mieli czworo dzieci – Karola, Annę, Andrzeja i Edwarda. 20 listopada 1947 roku 21-letnia księżniczka Elżbieta, następczyni angielskiego tronu, poślubiła 26-letniego księcia Filipa. Młody

człowiek nie wydawał się dobrym kandydatem na męża dla przyszłej monarchini: nie posiadał ziemi, nie miał grosza przy duszy (ponoć w chwili zaręczyn jego kapitał stanowiła zawrotna kwota 5 funtów), a teściowa nie darzyła go zaufaniem. W lipcu 1947 roku ogłoszono zaręczyny pary. Następczyni tronu musiała poruszyć niebo i ziemię, aby jej rodzice wyrazili zgodę na ślub. Ale Elżbieta postawiła na swoim i wyszła za mąż za swojego księcia. Mąż królowej Elżbiety II zmarł w wieku 99 lat. Brytyjska para królewska była ze sobą przez 74 lat. Ich związek miewał wzloty i upadki, lecz przetrwał największe burze.



KRÓL KAROL III - ur. 14 listopada 1948 w Londynie – król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz 14 innych, suwerennych królestw Wspólnoty, świecka głowa Kościoła Anglii i naczelny dowódca brytyjskich sił zbrojnych. Pochodzi z dynastii Windsorów. Jest pierworodnym synem królowej Elżbiety II i jej małżonka. Po śmierci Elżbiety II, 8 września 2022 został królem Zjednoczonego Królestwa i jednocześnie najstarszym wstępującym na tron brytyjski. Drugą żoną księcia Karola jest od 2005 r. Camila Parker-Bowles.

W latach 1981–1996 był żonaty z Dianą Spencer, z którą ma dwóch synów, księcia Wilhelma (ur. 1982) i księcia Henryka (ur. 1984). Diana zginęła w wypadku samochodowym we Francji w 1997 roku, ale para wcześniej była już po rozwodzie. Wielką miłością Karola była zawsze Kamila z którą w 2005 wziął ślub. Król Karol został oficjalnie koronowany 6 maja 2023 roku.



Król Karol ze swoją pierwszą żoną Dianą



Król Karol ze swoją drugą żoną Kamilią



DIANA, KSIĘŻNA WALII -

(ur. 1 lipca 1961 w Sandringham, zm. 31 sierpnia 1997 w Paryżu) – członkini brytyjskiej rodziny królewskiej, pierwsza żona Karola III. Matka Wilhelma (pot. Williama), księcia Walii oraz Henryka (pot. Harrego). Po ślubie z Karolem III, wówczas księciem Walii znana jako **Diana, księżna Walii**.

Zarówno w trakcie związku z Karolem, jak i po rozwodzie księżnej Dianie towarzyszyło duże

zainteresowanie mediów, które w 1997 doprowadziło pośrednio do wypadku samochodowego, w którym to na miejscu zginęli kierowca Henri Paul i towarzysz księżnej, Dodi Al-Fayed, a ona sama zmarła w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku. Zasłynęła działalnością dobroczynną i charytatywną oraz zamiłowaniem do mody, które przyniosły jej przydomki *Księżnej ludu* oraz *Ikony mody*, a także *Królowej serc*.

KSIĄŻĘ WILLIAM - to jeden z członków brytyjskiej rodziny królewskiej, syn Karola, księcia Walii i Diany Spencer, wnuk królowej Elżbiety II, brat księcia Henryka (potocznie zwanego księciem Harrym). Jego pełne imię i nazwisko brzmi Wilhelm Artur Filip Ludwik Mountbatten-Windsor, książę Cambridge, ale potocznie mówi się o nim książę William. Prywatnie książę William ożenił się z Kate Middleton i mają troje dzieci (księcia Georga, księżniczkę Charlotte i księcia Louisa). Para poznała się na uniwersytecie, a ślub wzięli 29 kwietnia 2011 roku w Opactwie Westminsterskim. Jako najstarszy syn króla Karola III odziedziczy w przyszłości tytuły króla Wielkiej Brytanii i tyłu państw Wspólnoty.



KATE MIDDLETON - tak naprawdę nazywa się Katarzyna Elżbieta Mountbatten-Windsor, z domu Middleton, ale powszechnie znana jest jako księżna Kate lub właśnie Kate Middleton. 29 kwietnia 2011 roku wzięła ślub z brytyjskim księciem Wilhelmem znanym jako książę William i uzyskała w ten sposób tytuł Księżnej Cambridge.

Księżna Kate wspólnie z księciem Williamem wychowuje trójkę dzieci: Jerzego, Karolinę oraz Ludwika.



HENRYK, KSIĄŻĘ SUSSEXU - potocznie określany w mediach jako **ksiązę Harry** (ur. 15 września 1984 w Londynie) – syn Karola III, króla Wielkiej Brytanii i Diany, księżnej Walii, wnuk królowej Elżbiety II. Jest szóstym w kolejce do objęcia tronu Wielkiej Brytanii. Angażuje się w działalność charytatywną i pomoc potrzebującym. W 2018 ożenił się z amerykańską aktorką, Meghan Markle. W dniu ślubu otrzymał od królowej tytuły księcia Sussexu. Wraz z żoną ma dwoje dzieci: Archiego (ur. 2019) i Lilibet (ur. 2021). 31 marca 2020 zrezygnował z pełnienia oficjalnych funkcji w rodzinie królewskiej. 19 lutego 2021 utracił swoje patronaty i rangi wojskowe, utrzymał natomiast tytuły szlacheckie i miejsce w linii sukcesji. Zamieszkał w Kalifornii w Stanach Zjednoczonych.

MEGHAN, KSIĘŻNA SUSSEXU (ur. 4 sierpnia 1981 w Los Angeles) – amerykańska



aktorka i aktywistka społeczna, od 2018 członkini brytyjskiej rodziny królewskiej jako żona Harrego. W 2011 poślubiła Trevera Engelsona, z którym rozwiodła się w 2013. W 2018 wyszła za Harrego, z którym ma dwoje dzieci: Archiego (ur. 2019) i Lilibet (ur. 2021). Po ślubie z Henrykiem wstąpiła do brytyjskiej rodziny królewskiej i otrzymała tytuły: Jej Królewskiej Wysokości Księżnej Sussexu. 8 stycznia 2020 wraz z mężem publicznie oświadczyła o intencji zrezygnowania z pełnienia oficjalnych funkcji w rodzinie królewskiej; zakończyła ich sprawowanie 31 marca 2020.

Zaangażowana jest w działalność publiczną i charytatywną. Do marca 2020 reprezentowała królową Elżbietę II w oficjalnych wystąpieniach i patronowała wybranym organizacjom. Jej aktywności związane są głównie z walką o prawa kobiet, ochroną środowiska oraz wspieraniem aktorstwa.



WINSTON CHURCHILL - brytyjski polityk, mąż stanu, mówca, strateg, pisarz i historyk, malarz, dwukrotny premier Zjednoczonego Królestwa, laureat literackiej Nagrody Nobla, honorowy obywatel Stanów Zjednoczonych. W 2002 w plebiscycie organizowanym przez BBC został uznany za najwybitniejszego Brytyjczyka wszech czasów.



MARGARET HILDA THATCHER- brytyjska polityk, premier Wielkiej, nadano jej przydomek Żelaznej Damy (Iron Lady). Była też najdłużej urzędującym brytyjskim premierem w XX wieku.

RISHI SUNAK - brytyjski polityk pochodzenia indyjskiego. Od 2022 - 57 premier Wielkiej Brytanii. Jest najbogatszym premierem w historii Wielkiej Brytanii. Wartość netto małżeństwa premiera i Akshaty Murty to 844 mln dol. Nowy premier Wielkiej Brytanii przeszedł do historii z kilku powodów, m. in. jako pierwszy polityk na tym stanowisku o innym kolorze skóry niż dotąd dominujący oraz ze względu na swój niezwykle młody wiek (jak na tak eksponowane stanowisko).



LIZ TRUSS – pełniła funkcję 56 premier Wielkiej Brytanii. 6 września 2022 z rąk brytyjskiej królowej Elżbiety II otrzymała misję stworzenia gabinetu . Tym samym stała się trzecią kobietą (po Margaret Thatcher i Theresie May) na stanowisku premiera Wielkiej Brytanii. Pierwsze posiedzenie rządu odbyło się 7 września 2022, na dzień przed śmiercią monarchini. Truss stała się ostatnim premierem Elżbiety II i pierwszym szefem rządu podczas panowania jej następcy, króla Karola III. Stanowisko premier Wielkiej Brytanii pełniła przez 45 dni.

Przejdzie do historii jako najkrócej urzędujący szef rządu na Wyspach.



NAJPOPULARNIEJSZE GAZETY

Londyn ma dużą liczbę gazet i czasopism, zarówno w wersji papierowej, jak i cyfrowej, odpowiednich dla wszystkich gustów i grup wiekowych. Od gazet sportowych po magazyny damskie i modę damską, każdy czytelnik zainteresowany nadrobieniem zaległości. Prasa jest częścią kultury brytyjskiej.

Metro

The Sun

Daily Mirror

Daily Mail

Daily Express

The Guardian

The Times

